

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

An in hospitalitate nulla personarum sit habenda ratio. cap.xxiiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

*a Chrysoſt. in
13. cap. Genſ.
Hæreticos vel
alios malos ho-
ſpitio recipere
non debemus.
b in apolog.
adverſ. Ruſſin.*

*Hæretici pro
hoſpitibus non
ſunt recipiendi.
c in cap. 24.
Matt. Hom. 51.
in opere imper-
fecto.*

d Luc. 19.

*e Chryſoſt. in
cap. 6. ad He-
bra. Hom. 11. et
e. quiſcimus.
diſt. 42.*

f cap. 9.

ET licet curioſius explorare non debeamus, de
quos hoſpitio excepturi ſumus, qui, & videri
uè, an ignoti? tamen quos ſcimus eſſe hæreticos
vel malos recipere non debemus. Vnde D. Hiero-
mus p: Nobis, inquit, hoſpitalitas cordi eſt, omnino
ad nos venientes lata humanitatis fronte ſuſcipi-
unt. Veremur enim ne Maria cum Ioseph locum non
niam in diuerſorio, ne nobis IESVS dicat: Ecce
Hoſpes eram, & non ſuſcepisti me. Solos hæreticos
non ſuſcipimus, quos vos ſolos recipitis. Et Chry-
ſoſtomus c: Manducare, inquit, & bibere ſacerdotibus
eſt peccatum, ſed cum ebriis manducare, & bibere
eſt, cum peccatoribus, qui tenebroſorum actuum
ebrii ſunt, & ſic manducare vel bibere, quomodo
illi deſiderant, peccatum eſt. Non enim iubet
ſcriptura malorum perſonas abominari, ſed voluit
Nam & Chriſtus cum publicanis & peccatoribus
ducauit d, ſed non ſic quomodo publicani, & pec-
res volebant. Quieſcaſſas autem ab abſurda con-
te, & diabolica, & peremptoria: ſi enim hoſpes
ſe electum eſſe dicat, ſi ſacerdotem ſe nominet, ſi
Non enim ſine periculo in talibus indiſcuſſa con-
natio eſt. Circa maiora periculū vertitur. Non
das, ſed accipis. Si verò pro nutrimento poſtulat,
his examines; quomodo Abraham hoſpitalem
omnes oſtendebat. Si ſcrutator eſſet circa religioſos
ad ſe, nunquam angelos hoſpitio accepſſet.
enim non putaret eos angelos, ſed cum reliquis
ret; ſed quoniam omnes recipiebat, ſuſcepit, & accepit.
Non enim ex vita eorum, quos accipis, mercedem
retributurus eſt Deus, ſed ex voluntate, & honore
tia multa, & miſericordia, & bonitate. Sed
conuiuia deſpicienda non ſint, tamen non in
celebrari, nec clericos ad ea conuocatos partem
ſibi tollere oportet e.

Hinc & in ſexta Synodo vniuerſali Conſtan-
litana tertia conſtitutum legitur f: Admonendi ſunt

nes, vt hospitalitatem diligant, vt nulli hospitium præbere detractent. Et si cui forte hospitium præstiterint, nullam ab eo mercedem accipiant, nisi forte illi, qui recipiuntur spontè aliquid dent. Dicendum quoque est illis, qualiter multi per hospitalitatis officium Deo placuerint, dicente Apostolo^a: Hospitalitatis nolite obliuisci. Per hanc enim placuerunt quidam Deo, angelis hospitio susceptis. Et iterum^b: Hospitales sitis inuicem sine murmuratione. Sciant quicumque hospitalitatem amant Christum se in hospitibus recipere. Nam ille motus hospitalitatis non solum inhumanus, sed etiam crudelis est, quo nunquam in domū hospes ante recipitur, nisi prius dandi hospitij merces compensetur. Et quod Dominus agere iussit pro perceptione regni cœlestis, pro acquisitione terrenarum rerum agatur. Et in concilio Nannetensi^c: Vt curam hospitum maximè pauperum atque debilium, orphanorum quoque atque peregrinorum habeat presbyter, hos quoque ad prædium suū iuxta possibilitatem conuocet, eisq; hospitium tribuat. Vt autem omnis rapinæ tollatur occasio, volumus, vt presbyteri, qui bonum exemplum charitatis omnibus ostendere debent, hospitalia existant iuxta dominicum, & Apostolicum præceptum, vt humanitatem præbent iter facientibus, quia per hospitalitatem placuerunt quidam Deo angelis hospitio receptis. Et Dominus in die iudicij dicturus est electis^d: Hospes eram, & suscepistis me. Et Iob dicit^e: ostium meum semper uisitati patuit. Et in concilio Matisconensi secundo^f: Sectantes hospitalitatis nos esse non solum Dominus Iesus admonet, cum se dicit^g in hospitem receptum fuisse, sed etiam eius Apostolus omnibus pœnè præcepit^h. Propterea, beatissimi fratres, ynumquemq; nostrum oportet non solum semetipsum ad hoc opus aptare; sed etiã omnium fidelium mentes, vt possint apud Deum misericordie operibus pro nostris peccatis intercedere, & nos ei per veram hospitalitatem reconciliari. Si quis ergo nostrum non admonuerit, aut exemplum exhortationis suæ ipse prius non comprobarit opere indignationem diuinæ proculdubio incurret maiestatis. Prædicatur hoc nostræ mediocritatis statutum in auribus

T iij   omnium

a Paul. ad Hebr. 2. 13. cap.
b Petr. epist. 1. 2. cap. 4.

c cap. 3. 6. 9.
Ivo par. 6. de decret. cap. 257. et 258. Burchard. lib. 2. decret. cap. 166. et 167.

d Matth. 25.
e cap. 31.
f cap. 11.

g Matth. 25.
h 1. Timoth. 3. Tit. 1. 1. Pet. 4.

omnium Christianorum. Et D. Hieronymus Damas-
 a c quonia. 16. Papæ scribens, dicit: Quicquid habent clerici pau-
 71. rum est, & domus illorum omnibus debent esse com-
 munes; susceptioni hospitem, & peregrinorum im-
 lare debent. Maximè curandum est illis, ut de decimis
 & oblationibus cœnobiis, & xenodochiis qualiter
 lucrint, & potuerint sustentationem impendant, a-
 tam in pauperibus paupertatem, quam religionem
 tendant b.

B. verò Gregorius Papa Augustino Anglorum
 c Beda lib. 1. scopo rescribens c: Mos, inquit, est Apostolicæ Sedi
 eccle. hist. gæstis dinato Episcopo præcepta tradere, ut de omni huius
 Angl. cap. 27. quod accedit, quatuor debeant fieri portiones, una
 c c. mos ist. delictet Episcopo, & familiæ eius propter hospitium
 12. q. 2. atque susceptionem: alia clero; tertia verò pauperibus
 quarta Ecclesiis reparandis. Et idem Antheimus
 cono scribens d: Volumus, inquit, ut frater Palladius
 & vicedominum sibi, & maiorem ordinet domum
 tenus hospitibus possit superuenientibus, vel casuali-
 eueniunt, idoneus, & paratus existere. Si verò
 gentem cum perspicis, vel ea, quæ dicimus implere
 feretem, omnis clerus eius adhiberi debet, ut com-
 consilio Episcopi eligantur, quorum persone ad ex-
 prædiximus, valeant ordinari. Quanta autem huius
 Gregorij fuerit hospitalitas testatur Ioannes diaconus

illius vitam describens e: Qui cum ad mentem
 quotidie peregrinos quoslibet inuitaret, inter illos
 quadam vnus accessit, in cuius manibus dū ipse ex
 militatis ministerio aquam fundere vellet, consilio
 vream accepit; sed repente eum, in cuius manibus
 quam infundere voluerat, inuenire non potuit. Cum
 hoc factum secum ipse miraretur eadē nocte Deum
 ei per visionem dixit: Cæteris diebus me in mensam
 meis; hesternum autem die me in memetipso suscipi-
 Alio quodam tempore idem Gregorius iuxta cœno-
 tudinem suam præcepit sacellano, ut duodecim peregrinos
 nos inuitaret, qui pergens iussa compleuit, eosque
 mensam pariter ordinavit. Dum autem simul dicitur
 berent, intuens Papa tredecim numeravit, ac tertium
 decimum postea angelū esse cognouit. Hinc & in ca-

e lib. 2. cap. 22.

Christus in for-
 ma hospitis à
 B. Gregorio sus-
 ceptus.

clio Parisiensi sub Ludouico, & Lothario Imperatori-
bus celebrato legitur a: Cùm hospitalitas in tremendi
examinis die ab aeterno iudice sit remuneranda, qui di-
ctus est b: Hospes fui, & collegistis me, & ob id ab
omnibus Christianis summopere sit sectanda, multo
magis tamen vigilantiusq; ab his, qui dictis, & exem-
plis ad vitam aeternam aliis ducatum prabere debent,
posita avaritiæ peste, & alia qualibet occasione
perius est exequenda Ab Apostolo quippe inter cetera
vnum præconia, quæ Episcopo inesse debent, hospi-
talis etiam habenda prædicatur c. Episcopi namque
domus, vt B. Hieronymus scribit d, omnium commune
debet esse hospitium. Laicus enim vnum, aut duos, aut
paucos recipiens implebit hospitalitatis officium: Epi-
scopus, nisi omnes recipiat, inhumanus ab eo scribitur.
Hospitalitas verò quam Dominus remuneraturum se
esse ostendit, illa est intelligenda, quæ membris Christi,
toto videlicet indigentibus, & diuersas necessitates pa-
rentibus exhibetur. Proinde studendum summopere
Episcopis est, vt cum hospitalitatem subditis habendam
prædicant, ipsi eam ante omnes primùm factis adim-
pleant.

De verò Dionysius Richelius de vita Canoniorum,
& aliorum ecclesiasticorum scribēs e: Timeant, inquit,
Canonici, & ministri Ecclesiæ, si non susceperint hospi-
tios, & pie tractauerint pauperes, & mendicos; quid re-
spiciant, qui tales dedignantur penitus hospitare?
quæ vix siccum panem, aut viles ciborum reliquias
continguntur? cùm Dominus dicet f: Hospes fui, & nō
collegistis me. Quod in persona membrorum suorum,
videlicet pauperum, & indigentium dicet, non in per-
sona diuitum, & potentium, quos tamē & propinquos
sæpe suscipiunt reuerenter, tractant solenniter, pretiosè,
& lætè reficiunt, molliterque cubant. Audiant hi, &
fuerint, atque implere conentur quod Christus in
euangelio loquitur g: Cùm facis prandium, aut cœnam,
non vocare amicos tuos, neque fratres tuos, neque co-
genas, neque vicinos, neque diuites, ne fortè & ipsi re-
tribuant, & fiat tibi retributio. Sed cùm facis conui-
uium voca pauperes, debiles, claudos, & cœcos, & bea-
tus cris,

T v

a lib. 1. cap. 14.

b Matth. 25.

c 1. Tim. 3. cap. d in cap. 1. ad Tit.

e art. 21.

f Matth. 25.

g Lucæ 14. cap. Qui ad conuiuium vocandi, qui non vocandi sint. Vide cœcil. Mediola celebra. 1566. tit. de iis, quæ perti- nent ad bonor. & iur. Eccles. conseruat. rect. administ. et dis- pensat.

tus eris, quia non habent retribuere tibi: Retribuit enim tibi in resurrectione iustorum. Ecce aperta sententia, saluberrimaq; doctrina; veruntamen non intelligenda sunt ista, quin Canonici, & sacerdotes possint interdum ex pia, & rationabili causa honestatem decentem diuitibus, potentibus, presidentibus cognatis impendere; quod tamen ratio, & sine cuius ac pompa agendum est, intentione sincera, ne decepti pauperibus, & vera opera misericordiae relinquatur, quæ conuertenda sunt bona, quæ ecclesiasticis superflua, quoniam ecclesiastici reditus sunt patrimoniū. Chelmsford. eleemosynæ pauperum, stipendia ministrorum etc.

Quando et quomodo Canonici permissum sit diuites invitare.

a c. clericor. 1. 9. 2. et c. fin. 16. 7. 1.

b serm. 2. de temp. habit. in dom. 2. aduentus.

Parentes et amici quando et quomodo ad prandium vocandi.

c Matth. 25. d in serm. de colloq. Simon. et Iesu, seu in dec. 1. super illud: Ecce nos reliquimus omnia, etc.

Porro sacrilegium est, ut sanctus dicit Hieronymus, res pauperum non pauperibus erogare: & patrum peccatoribus, maxime diuitibus dare, & damnosius immolare. D. verò Augustinus allegans in quodam sermone supradicta Christi verba: Cum facta prandium aut cœnam, &c. tacite occurrens obiectioni: Ergo, si eos aut parentes non debeo ad conuiuium vocare? Respondit: Si manducandi sunt, & vicini, & amici, & vicini manducandi sunt, & non nimis sumptuosa, & deliciosa, sed parca & sobria vel honesta, debent illis conuiuium preparari, ut remaneat, unde possint pauperes refici, & si sit aliquid indigentibus erogari, ut, cum dicit misericorditer audiamus: discedite à me maledicti in ignem æternum, sed cum iustis, & misericordibus audire mereamur: accipite benedicti patris mei, percipite regnū. Quia dicitur: & deditis mihi manducare, sitiui, & deditis mihi bibere: Simul etiā nobis illa vox desiderabilis dicitur: Euge serue bone, & fidelis, supra multa te confirmabo. intra in gaudium Domini tui. D. enim Bernardus: Res, inquit, pauperum non pauperibus dare, sed in peccatum crimen esse dignoscitur. Patrimonia enim pauperum facultatis ecclesiarum, & sacrilega eis crudelitate dissipantur, quicquid sibi ministri, & dispensatores vitæ accipiunt, & vestitum. Nec enim ordinavit Deus, ut qui euangelio seruiunt, de euangelio quaerere diuitias, & ornatum, sed viuere ex eo, ut videlicet sint contenti inimento corporis, non gulæ irritamenta, aut incitamenta

omnis, & quibus tegantur, non quibus ornentur accipere.
 Propterea recte, & egregie in concilio Aquisgranensi
 sub Ludouico pio Imperatore celebrato, cum adhuc
 Canonici tam cathedralium, quam collegiatarum ec-
 clesiarum in monasteriis suis viuerent, statutum legitur:
 Evangelicis, atque Apostolicis instruemur documētis in
 colligendis hospitibus ante omnia dari debere operam,
 ut merito de nobis à Domino dicatur: Hospes fui, &
 colligistis me, &c. Proinde oportet, ut Prælati Ecclesie
 precedentium Patrum exempla sectantes, aliquod præ-
 parant receptaculum, ubi pauperes colligantur, & de
 rebus Ecclesie tantum ibidem deputent, unde sumptus
 necessarios iuxta possibilitatem rerum habere valeant, ex-
 ceptis decimis, quæ de Ecclesie villis ibidem conferuntur.
 Sed & Canonici tam de frugibus, quam etiam de omni-
 bus elemosinarum oblationibus in usus pauperum de-
 centius libentissimè ad ipsum conferant hospitale. Et boni
 castimonij frater constituitur, qui hospites, & peregrin-
 ocos aduentantes, utpote Christum in membris suis susci-
 piat, eisque necessaria libenter pro viribus administret.
 Quæ etiam ea, quæ in usus pauperum cedere debent ne-
 cessariò in suos usus reflectat, ne cum Iuda oculos Do-
 mini suauiter, sententiam damnationis excipiat. Sed &
 Prælatorum debet vigilare industria, ne cum, cui hospi-
 tale committitur, pauperum res pauperibus deputatas
 in aliquo minuere, aut his, quasi beneficiario munere
 concessis, sinant uti. Quod à Prælatibus quibusdam curam
 pauperum parui pendentes fieri comperimus. Cleri-
 corumque si aliis temporibus nequeunt, saltem quadra-
 gesimæ tempore, pedes pauperum in competenti lauēt
 hospitali, iuxta illud euangelicum: Si ego Dominus,
 & magister vester laui vobis pedes, quanto magis vos
 debetis alter alterius lauare pedes, &c. Quapropter ex-
 pediat, ut in competenti loco hospitale sit pauperum, ubi
 facilis ad illud veniendi conuentus fieri possit fratrum.
 Quod si, cui hospitale commissum est, curam paupe-
 rum neglexerit, eorumque res in suos usus retorserit,
 quæquæ diuina ultione dignus sit, seuerius tamè quam
 ceteri delinquentes à Præpositis iudicandus, & à minist-
 rio remouendus est. Nec immerito, quippe qui & pretia
 pecca-

a cap. 141. in
 r. g. Canonie.
 Qualis olim
 Canonica præ-
 cepta fuerit ho-
 spitalitas.

b Ioh. 13.